

СРБИЈА

Београд

Карта манастира СРБИЈА

www.srbija.travel

СРБИЈА *Живи!* ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА СРБИЈЕ

ГЛАВНИ ГРАД БЕОГРАД

ПОВРШИНА СРБИЈЕ 88.509 km²

КЛИМА умереноконтинентална, са топлим летима до 33°C и снежним зимама, са температуром од -5°C до 10°C

СТАНОВНИШТВО 7.120.666 становника

ЈАЗИК српски

ПИСМО латинично и латинично

ВАЛУТА динар (РСД)

ПРАЗНИЦИ
1. Јануар: Божић
2. Јануар: од Великог петка до другог дана Ускрса

БАНКЕ И ПОШТЕ
Понедељак - петак 08:00 - 19:00 часова, субота 08:00 - 15:00 часова, недељом од 06:00 - 14:00 часова. Недељом раде само декурне банке и поште. www.nbs.rs www.posta.rs

Продавнице и пијаци
Продавнице: понедељак - субота 06:00 - 21:00 час, недељом од 06:00 - 14:00 часова. Продавнице у тржном центру раде од 10:00 - 22:00 часа. Пијаци: понедељак - недеља 06:00 - 17:00 часова.

Музеји
Уторак - недеља 10:00 - 18:00 часова

Конак је део манастирског комплекса, кроз историју намењен свакодневном боравку монаха. У склопу неких од манастирских комплекса, налазе се у коначима дружа могућност смештаја посетилаца. Улаз у манастире у Србији се не наплаћује.

СР - Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије, Београд
СРБИЈА (Католичка црква) / карта манастира / (орган. Снежана Милошевић, текст Јасмина Милошевић) - 1800.000. - Београд : Туристичка организација Србије, 2025 (Београд, Београд) : [геогр. карта], у боји, 69 x 49 cm, провањена на 2 x 1,8 cm. - Каталогизована издања: Милутић СВ, Тираж: 5.000. - Садржи списак манастира, фотографије и кратке описе о свим српским средњовековним манастирима.
ISBN 978-86-6005-754-1
a) Манастири - Србија - Географске карте
COBISS.SR.O 635347

Фотграфија на насловној страници: Манастир Манастија, XV век

Манастири Србије

Најзначајнија српска фреска, „Бели анђео“ из Милешево (XIII век), сматра се једним од најлепших радова српске и европске уметности средњег века. Послата је у првом сателитском видео преносу, 1963. године, као поздрав Европе Америци. Нешто касније исти сигнал је послат у свемир.

Манастир Милешево, Бели Анђео, фреска, детаљ.

Србија има више од две стотине манастира*, од којих су 54 проглашена за споменике културе, а на листу светске културне баштине УНЕСКО-а урвђени су Стари Рас са Сопоћанима, Студеница и средњовековни српски манастири на Косову и Метохији – Дечани, Грачаница, Пећка патријаршија и Богородица Љвешка. Због врхунских културних и духовних вредности, баштина на тим просторима је, уједно, трајна вредност европског наслеђа и целокупног света.

Скривени у шумовитим пределима, под литицама или на изворима планинских река, манастири чувају мир монашког живота. Уз њих се подижу трпезарије, конаци и ризнице, а окружују их камени зидови. Ипак, српски манастири се кроз историју нису изоловали од света. Они су увек били места на којима су се окупљали људи, па су и данас манастирске капије отворене за све посетиоце добре воље.

Манастири су у средњем веку били веома значајни: будући да се свеукупна европска култура развијала под окриљем цркве, та молитвена и поклоничка места прерасла су у национална упуоришта и расаднике образовања и уметности. И српски владари, знајући добро њихову

Стари Рас

Између истока и запада

Свечане и ведре сопоћанске фигуре зраче унутрашњом лепотом и достојанственим изразом. То је античка концепција уметности, својеврсна ренесанса у којој се слави лепота људске природе. Сопоћани су Сикстинска капела српског средњег века.

Манастир Сопоћани, Успене Богородице, фреска, детаљ, XIII век.

Манастир Студеница, XIII век.

Процват српских манастира започет је са Стефаном Немањом, оснивачем српске државе, у другој половини XII века. У близини прве престонице, града Раса, један за другим, ницали су манастири Св. Никола у Куршумлији, Св. Богородица у Топлици и Ђурђеви Ступови, који су, најжалост, у каснијим временима тешко страдали. Као градитељ цркава, Немања је ударио темељ вишевековној владарској традицији, а његова последња задужбина, манастир Студеница, била је велики узор будућим градитељима.

Манастир Студеница, XIII век.

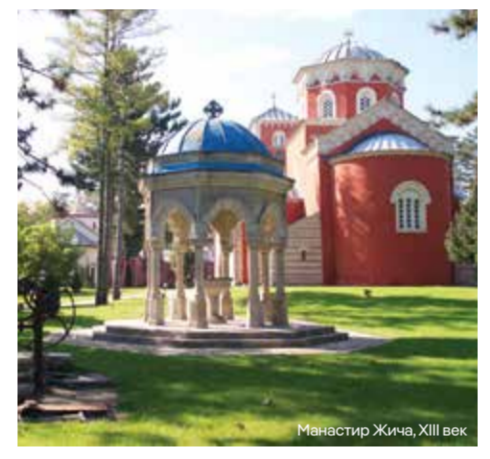
Ако посетите Јичну, Студеницу, Градац, Ђурђево Ступове или Сопоћане наћи ћете се и на европској рули „Трансроманија“ која спаја романичко наслеђе Европе. На том важном путу културе, који омогућава његово промовисање, српски манастири су незаобилазни управо због оригиналног доприноса европској културној баштини. www.transromanica.com

*Манастири који овде представљени су православни. О европским објектима других вероисповести више на www.srbija.travel

Манастири - окосница идентитета

Са слабењем моћи Византије у XIII веку указала се прилика Немањиним наследницима да изграде државни и културни идентитет своје земље. У Јичи је Стефан Првотрпачи крунисан за краља, а Сава Немањин је тај манастир учинио седиштем самосталне српске архиепископије. Идеја идеалног хришћанског споја Цркве и државе отеловорена је у манастирима – поставили су духовни, политички и културни центри и у њима су исписивале најважније странице историје Срба.

Манастир Јича, XIII век.

Манастир Јича, XIII век.

Спој Истока и Запада

Смештена на раскршћу путева, утицаја и интереса, Србија је у XIII веку створила своју националну уметност, која је настала спајањем утицаја романичке уметности са византијском уметношћу. Оригиналног тог споја очигледно је у Богородичној цркви у Студеници, која је сва прожета романиком у деко-

ративној обради мермерних фасада и у скулптури на порталима и прозорима, али је њена унутрашност византијска по духу, а зидови осликани фрескама нестарне лепоте.

Савршенство сликарства

Монументални Бели анђео у Милешеви најлепши је пример тог изузетног стила, у чијој су основи хармонија и класични идеали лепоте. У нешто касније подигнутим Сопоћанима тај стил је доведен до савршенства. Свечане и ведре сопоћанске фигуре зраче унутрашњом лепотом и достојанственим изразом. То је античка концепција уметности, својеврсна ренесанса у којој се слави лепота људске природе. Сопоћани су Сикстинска капела српског средњег века.

Додир готике

Доцир готике донела је у Србију најомилјенија краљица Јелена Анжујска. Та француска принцеза, удата за краља Уроша I, остала је упамћена као велики добротвор и прва жена ктигор у Србији. Њена задужбина Градац изграђена је по утицљу на Студеници, уз преплитање елемената француске готике.

Косово и Метохија

Успон српског царства

Почетком XIV века краљ Милутић је престоницу Србије преместио у Призрен на Косову, и предузео велика освајања византијских територија на југу. Са петогодишњом византијском принцезом Симонидом, која је као гарант мира удата за Милутина, у Србију су стигли цариградска ученост, церемоније, начин одевања и култура исхране. Тако је српска култура доживела преображај у директном додиру са царском Византијом.

Манастир Пећка патријаршија, XIII век.

Манастири – центри просвете и културе

После Милутинове смрти настављена су освајања на југу и са њима је нагло подала моћ властеле и црквених крутова. Они су постали нови ктитори и, градили су све већи број манастира. Пећка патријаршија је била духовно средиште земље, али и место на коме је српска држава досегла врхунац своје славе – Стефан Душан је у Пећи крунисан за цара а Србија је постала царство. У пространом Душановом царству манастири су били и значајни центри просвете и културе. У њима су превођене и преписиване књиге, формиране школе и велике библиотеке, а у царском манастиру Дечани радила је чувена иконописна школа.

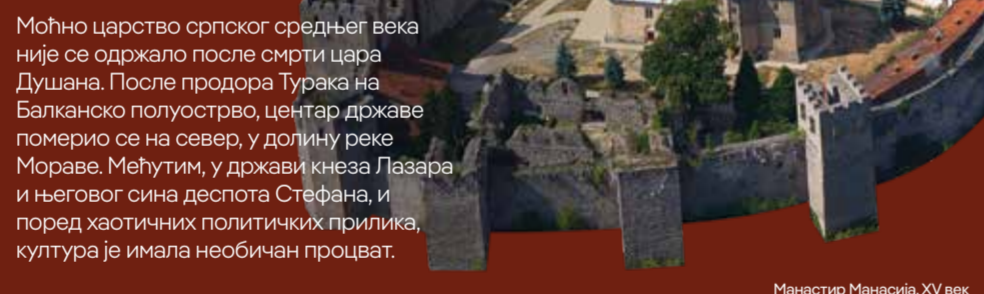

Манастир Грачаница, XIV век.

Косово и Метохија је аутономно покрајина у саставу Републике Србије и на основу Резолуције Савета безбедности Уједињених нација 1244 од 10. јуна 1999. године налази се под привременом цивилном и војном управом Уједињених нација.

Моравска Србија

На бреду Европе

Манастир Манастија, XV век.

Моћно царство српског средњег века није се одржало после смрти цара Душана. После продора Турака на Балканско полуострво, центар државе померио се на север, у долину реке Мораве. Међутим, у држави кнеза Лазара и његовог сина деспота Стефана, и поред хаотичних политичких прилика, култура је имала необичан процват.

Манастир Манастија, Свети ратници, фреска, детаљ, XV век.

Фрушка гора

Центар српског барока

Фрушка гора у Срему надалеко је позната по својој преленој природи и племенитим сортама грожда од којих се прави врхунско вино, али, пре свега, по својим манастирима.

Манастир Врњаци, XVI век.

Зидање манастира на Фрушкој гори започето је после Велике сеобе Срба, 1690. године. Срби су тада прешли у Угарску и на тим просторима пронашли уточиште од турског прогона. На падинама Фрушке горе смештен је велики број манастира и основан духовни центар Срба у избеглиштву - Карловачка митрополија. У фрушкогорским манастирима су кроз векове чувани духовни и културни Срба, али су били и важно политичко средиште, симбол националног отпора Турској империји.

Манастир Крушедол, XVI век.

Овчарско-Кабларски манастири

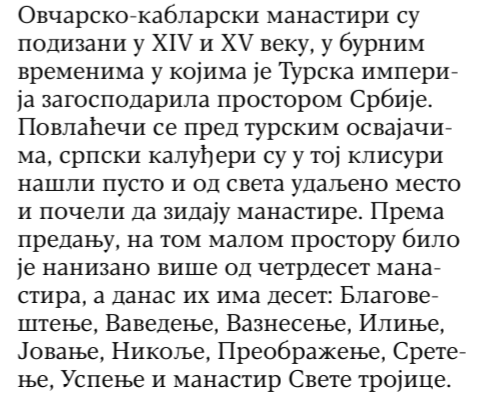
Уточиште српске културе

У живописној клисури Западне Мораве, на стримим обронцима Овчара и Каблара, смештена је јединствена заједница манастира.

Манастир Сретење, XVII век.

Аутентичан барокни стил

У манастирима Крушедолу, Врњци или Новом Хопову видљив је траг великог уметничког препорода који је настао у додиру са западноевропском културом. На Фрушкој гори је зачет аутентичан барокни стил и појавиле су се прве штампарије, као и зачеци графика код Срба. Цркве су добиле високе и раскошне барокне звонике, а у унутрашњости – барокне иконостасе, велике, богато изрезбарене дрвене преграле испуњене иконама, које су осликали најбољи српски сликари тог времена. Упоредо са отварањем према европској култури, било је живо сећање на златно доба немањинске епохе, па је у том споју модерног и традиције настао специфичан стил српског барока. Због свега тога, селмањаст сачуваних фрушкогорских манастира данас има велики значај у културно-историјском наслеђу Србије.

Манастир Благовешћан, XVII век.

Чувари духовности

Вековима су ти манастири били чувари православне духовности и националне свести Срба, али и уточиште за збогеве који су се сакривали у клисури и околним пећинама. Културна и уметничка активност у овчарско-кабларским манастирима није прекидана ни у најтежим временима. У XVI веку ту су уразиле преписивачке школе, цркве су украшаване фрескама, сликане су иконе и израђивани драгоцени предмети.

Манастир Њиве, XIV век.

Ризнице

Бисери црквене уметности

Најчувенији српски рукопис, Мирослављева јеванђеља (Народни музеј, Београд), настао око 1180. године на двору кнеза Мирослава, Немањиног брата, украшен је раскошним минијатурама, вињетама и иницијалима романичког стила (УНЕСКО, програм „Памћење света“).

Мирослављева јеванђеља, XII век.

Живот у молитви и раду

Иако су углавном настали у средњовековној епохи, манастири су и данас више него живи. У њима обитавају монаси, који живе у складу са древним монашким правилима: моли се и ради. Зато су манастири прожети миром и радношћу која проистиче из окладног епајдања спиритуалног и физичког. Такође, одликује се познатом гостољубивошћу, карактеристичном за православно монаштво од Свете горе до Русије, па ћете у њима бити дочекани са поштовањем и људском топлином. Плодови монашког рада су различити: од духовних, какве су књиге, иконе и бројанице, до физичких, попут меда, вина, лековитих чајева и лепих тканина. Улазећи у манастир Србији као да искорачујете из ужураног ритма овог света и уплавате у живу древност, која и данас сведочи да вечност није далеко од нас.

Св. Јован Крститељ, икона, 1644., Музеј Српске православне цркве.

СРБИЈА

Доживи!

ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА СРБИЈЕ

Легенда

Међународна граница Гранични прелаз (копнени, водени)		НИШ	Град
Покрајинска граница		БРУС	Општински центар
Аутопут (наплатна рампа, прикључак)			Манастир
Аутопут са једном изградњеном траком			Пут културе Трансроманика
Раздаљине у километрима			Под заштитом УНЕСКО
Магистрални пут (означа пута)			
Регионални пут			
Железничка пруга			
Ознаке насељених места			

R ~ 1 : 800 000

*Републички завод за заштиту споменика културе, Београд